

ELS SANTS INNOCENTS

per ISIDRE GOMÀ

«Quan Herodes s'adonà que els mags s'havien burlat d'ell, s'indignà molt, i ordenà que matessin tots els nois de Bet-Lèhem de dos anys en avall». Herodes resolía amb la mort violenta, fins i tot de les persones més estimades de la seva família, esposa i fills, qualsevol perill contra la seguretat del seu tron. En aquest cas se sentí burlat per aquells que havia cregut ingenus. Els nens eren víctimes fàcils en el món antic. El faraó opressor, segons l'Èxode, havia donat ordre de matar a tots els nadons dels hebreus per motius de seguretat nacional. En les llegendes sobre la vida de Moisès és molt pròxim el paral·lelisme entre la seva salvació de la mort i la de Jesús infant, així com també entre l'actitud d'Herodes i la del Faraó. És probable que l'evangelista, al redactar seguint aquella pauta popular coneguda pels seus lectors judeocristians, volgués que aquests veiessin per transparència en la història de Jesús la figura del nou i autèntic *Moisès*, alliberador, legislador i cap del seu Poble.

Els nens-víctima d'Herodes van haver de ser molts menys que els que se suposen en les històries del Faraó. El nombre de víctimes no deuria haver estat extraordinari; menys de cent i probablement no més de quinze o vint.

La veneració cristiana els ha elevats a primícies del més alt nivell d'adhesió a Crist i de glorificació de Déu, pel sacrifici de la pròpia vida, que més tard tindrà en el vocabulari eclesiàstic un nom preciós: *martiri*. El que faltés de voluntat conscient ho suplí en ells una gràcia de predilecció. També al final de la seva vida Jesús és proclamat Messies pels nens, als quals ell havia proclamat norma i mesura de tota grandesa en el Regne de Déu.

En el Nou Testament, la innocència és condició i glòria de la víctima. Al venerar-los com *Innocents* la consciència cristiana contempla els nens de Betlem en la perspectiva litúrgico-espiritual d'un sacrifici que substitueix o preludia el de Jesús.

Amb delicadesa l'evangelista substitueix l'habitual «per tal que es complís» per «llavors es complí», com si temés atribuir directament a la iniciativa de Déu el dolor de *Raquel* en les mares betlemites. Segons una tradició que perdura fins avui, el sepulcre de Raquel es trobava al camí de Betlem; és possible que això suggerís a l'evangelista la selecció d'aquesta cita que té tanta analogia de situació. «I no vol ser consolada, perquè ja no existeixen». El plor de les mares de Betlem és també un preludi i primícia de l'aspecte no menys aflictiu dintre de tota *persecució* de qualsevol *Herodes*: el dolor dels qui es queden pels seus més estimats —fills, germans, pares— que ja no hi són.